

ТЭЛЕПРАГРАМА НА НАСТУПНЫ ТЫДЗЕНЬ – на 3-й старонцы

Свабода, роўнасць, братэрства!

ЖЫВЕ БЕЛАРУСЬ!
НАЦЫЯНАЛЬНАЯ
ДЭМАКРАТИЧНАЯ
ГАЗЕТА

Заснавана ў 1991 годзе №4 (60). Субота, 24 ліпеня 1999 г. У розніцу кошт 10000 руб.

Горад Крычаў. Мікрапаён камсамольскі.

Фота В. Бысва.

Пераслед іншадумчыя

Пераслед Касцюковіцкай настайніцы, рэдактара нацыянальна-адраджэнцкага весніка "Матын дар" Людмілы Лейчанкі пачаўся некалькі месяцаў назад, пасля выхаду першага нумара гэтага выдання. Яе тады звыльнілі з работы ў школе і цяпер у Лейчанкі толькі некалкі ўроку ў вачарній школе з мізэрнай зарплатаю. Гэта, аднак, не спалохнула афіцыйную беларускую і яна працягвае змагацца за пашырэнне ў Касцюковічах нацыянальна-адраджэнцкіх ідэяў, што, разумеючы, не застаецца па-за ўвагай адпаведных органаў.

Напачатку траўня Людмілу "запрасіла" па тэлефоне на "сбяроўскую" супстрэчу ўрайвіканкам неўская хмянчына, называўшая сябе "следчым КДБ". Калі ж настайнца запатрабавала выслыць ёй пісьмовую афіцыйныя выкликі з указанием прычын, тэлефон эмоўк. І па сёняшні дзень нікага выкликі не паследавала. Але вось 16 ліпеня ў кватэры настайніцы з 12-й гадзінэ зноў раздадзіў званок. Тэлефанаваў на гэты раз мужчына. Але і ў яго Лейчанка запатрабавала афіцыйную пісьмовую позыв. Яе не было. І ўсё ж я пятай гадзіні дня, калі Людміла праходзіла па вуліцы, яе

памяшкання ўпраўлення ўнутраных спраў спыніў малады чалавек:

— Я з КДБ. Мне ўсё ж хацелася з вами пазнаёміцца...

Лейчанка патрабавала прад'явіць дакументы. Той паказаў. Гэта быў старшы лейтэнант КДБ Вячаслав Федасенка.

— Нічога страшнага, я хайце з вами пазнаёміцца, як з рэдактаром весніка "Матын дар".

Дапытаваўся Федасенка ў Лейчанкі пра многае. І чаму яна ўжо не разладзе выданне Касцюковіч суполкі БНФ "Залік", і ці не ёсць гэта раскол у шэрагах БНФ, і чаму яна ўходзіла ў склад камісіі па выбарах прэзідэнта, і якія акцыі рыхтуе БНФ пасля 20 ліпеня, дае і якім коштам друкуюцца "Матын дар". Пасля пайсплі ўпітанні і пра дзейніцца Касцюковіч суполкі ТВМ. Але не "быўдзішы" з куцых і недружлабных адказаў настайніцы нічога карыснага для сябе. Вічаслав Федасенка звязаўшы гамонку на мажкорнай ноце — "прызнаннем" у "шынрай" ягонай любові да беларускіх ды "Жаданнем" стаць афіцыйным падпісчыкам "Матынага дару". Ни болі менш.

Валянціна АКСАК.

Не адмаяўляўся ён ад гарэлкі, шпротаў, каубас і іншых прадуктаў харчавання.

І не толькі хабарнічай палкоўнік. Ен таксама бессаромна выкарстоўваў у асабістых мэтах службовы транспарт і падначаленых яму войскоўцаў для будаўніцтва свайго пецичча, рамонту гарэжа і кватэры. Але адпачыць на пецишы папкоўніку ў бліжэйшы час наўгад ці ўласца. Ен знаходзіцца пад вартай.

Маёр — расстрочык

Былы начальнік Бэрэзінскага гарнізоннага Дома афіцяраў, маёр Л. Халатна адносіцца да сваіх службовых авабязяўкі. У выніку гэтай нядайбайніцы за перыяд з 1944 па 1999 год з Дома афіцяраў кудыбыць зініка маёмысці на агульную суму 1 мільярд 270 мільёнаў рублёў. Апрош таго маёр Украіні для сябе маёмысці свайі установы на 130 мільёнаў рублёў. Красці дык ужо красці.

Зразд маёр знаходзіцца за краткам і яго лёс будзе вырашыцца суд.

Мікола ДЗЯБЕЛА.

Кашчунства

У Хоцімску па вуліцы наберажнай непадалёк ад майго дому ёсць гістарычны помнік, які мясцовыя жыхары называюць "гарадзішчам". Эта зівшышна на беразе ракі Бесядзь. Кажуць, што ў далёкім мінулым тут было умацаванне на мяжы паміж Вялікім Княствам Літоўскім (гэта старыя Беларусь і Маскавія). Нібыта яшчэ ў XIX стагоддзі тут стаяла, як рэлігійная драўляная гарната часоў Вілікага Князя Казіміра. Ды ніхто не ведае, дзе тая гарната цяпер.

Затое цяпер тут амаль што звалка смецця. Вакол будзе пустазеляўлю ўрост чалавека, валаеца розны хлам. На ўзвышшы гарадзішча да спука прымыкаўшыя іржавым дротам шыльда з надпісам, які сведчыць, што тут не што іншае, а помнік гістарычны, ахоўваецца дзяржавай. Якое кашчунства!

Я — прыезджы, з гарадзеншчыны. Але мae сэрца сціскаеца ад болю, што тут такія здзекі над гістарычным мінульым роднай Беларусі. Я нікі не могу разумець, чаму мясцовыя улады і жыхары такія абыякавыя да памяці аб мінульым, ад продаках, таяк абыякавыя да роднай мовы, культуры, да сваіх багатай гістарычнай спадчыны.

Іван ВЕРАБЕЙ.

Чакаю ўспамінаў

Сёлета ўся культурная грамадкасць Беларусі адзначае 75-годовы юбілей з дня нараджэння слáпнага земляка Уладзіміра Васілевіча Аничкіні. Ен нарадзіўся і вырас у вёсцы Янаўка Хоцімскага раёна. Усё сваё стапак жыць ў Аничкіні даследаваў дыялектную мову Хоцімчыны, Малігушыны і Гомельшчыны. З 1966 па 1988 гады вучыўся выкананні цэлыя комплекса прац "Скрынія".

У 1969 годзе ён выдае группу манаграфію "Беларуска-Украінская пісмовая-моўная сувязь". Пад яго кіраўніцтвам і пры непасрэдным удзелі падрыхтаваны да друку "Слоўнік мовы Янкі Купалы". Ен выдаёт са сваімі прадмовамі і навуковыя каментары, рукапісы помніка старой беларускай пісменнасці "Александрыя" і зборнік 19 стагоддзя "Беларускі канечнік храстаматы". Храстаматы па гісторыі беларускай мовы" і "Пісменнікі мова".

Спадзяюся атрымаць ад землякоў вучонага ўспаміны пра яго дзіцячыя і юнацкія гады, іншыя матэрыялы пра У.Аничкіні.

Свае лісты дасылайце на адрас: 210035, г. Віцебск-35, пр. Маскоўскі, 74-1,2 скрынка, Карнелюку К.І. мова.

З павагай
Канстанцін КАРНЯЛОВ,
крайнаука.

Паважаныя чытачы!

Каб газета "Беларускі Усход" была больш змястайной і цікавай, просім усіх вас — даслайце нам сваі лісты, пажаданні. Тэлефоніце, падказвайце пра што больш пісаць, рабіце заувагі — што, на ваш погляд, не траба было бы змяніць на старонках газеты. Паведамляце, што вам падабаецца на гэтым ішчэ не падабаецца вам. Будзем удзячны за ўсе ваши парады і прапановы.

Рэдакцыя.

Увага!

Працягваеца падпіска на газету "Беларускі Усход" з любога чарговага месяца. Напамінем, што падпісны кошт на газету да 1 каstryчніка застанецца няменным: на 1 месяц — 32 тысячі рублёў, на 2 месяцы — 64 тысячы, на трэці і чацвёртыя месяцы на 20 чыслы аформіце падпіску да канца года на 4 месяцы, і пра заплату ўсяго 128 тысяч рублёў. А калі на той жа тэрмін аформіце ўпершы, то ўжо значна даражай, бо з пачаткам падпісі на чацвёрты квартал падпісны кошт узрасце на 50 адсотак, эта значыць, што падпіска на адзін месяц з 1 каstryчніка будзе каштаваць 48 тысяч рублёў, а на чацвёрты квартал (тыры месяцы) — 96 тысяч. Падпісувашыся на "Беларускі Уход" ў жніўні да канца года (на 4 месяцы) вы эканоміце 48 тысяч рублёў.

Сляшайцеся на пошту і выпісвайце "Беларускі Уход" да канца года!

Рэдакцыя.

Вызначыўся Шклоў

Газета "Беларускі Уход" аднаўляў свой рагулярны выпуск ціха, без рагамы, нават без аўтографа. Яна толькі напіраўдзіла на падпісную кампаніі была ўнесена на падпісны каталог і многія падпісчыкі не ведалі пра існаванне такоі газеты. Нягледзячы на гэта на газету падпісаліся многі жыхары 16 раёнаў вобласці. Актыўней за ўсіх правіл падпіску Шклоўскі паштальённы, бывшы жыхар Шклоўскага раёна, правяўліў наўбільшую цікавасць да гэтага выдання. Тут "Беларускі Уход" выпісал 585 чалавек. Шклоў заняў першое месца на падпісцы на нацыянальную дамакратычную газету. Відаць, не выпадкова...

На другім месцы — Кілавіцкі падпісчык. Тут іх 226. Далей ідуць Хоцімскі, Марлінскі і Балынскі. У першую сімёру трапілі таксама Горацкі і Касцюковіцкі падпісчыкі.

У Слаўгарадскім раёне ўсяго пакупіл адзін падпісчык. А вось у Дрыбинскім, Краснапольскім, Глускім, Кічаўскім, Круглянскім і Чаускім раёнах "Беларускі Уход" не мае пакупу ніводнага падпісчыка. У гэтых раёнах і ў розніцу ў шапкі саюздруку трапляе усяго 10 асобнікаў гэтага выдання.

Рэдакцыя спадзяеца, што пра нашу газету даведаюцца людзі і ў гэтых раёнах. І тут з'явіца нашы падпісчыкі.

• А вот, помню, был случай...

Ничего себе черешня!

Видели ли вы рекламные стенды на улицах Минска "Купляйте беларуское"? Если видели — загомите, а если нет — то пойдите и прочитайте. Вы спросите меня: "Зачем"? А вот об этом я расскажу... Решили мы с моей подругой в летний солнечный денек полакомиться заморскими фруктами. На очень заморские не хватило, но на маничку глаз черешню как раз наскребли.

Довольные и счастливые, в предвкушении поедания вкусности мы бежали домой. Дома, расположившись на диване, за минуту семь мы умыли больше половины черешни. После перевели дух и, немного слизив темя, попытались прикончить вторую но так как силы были на исходе и целая ягода уже не хотела лезть в рот, то пришло ее разломить. И, вы не поверите: кто посмотрел на меня из черешневой глубины... Червяк!!! Ну, что ж, бывает, червя-

кам тоже надо питаться. Мы разломили вторую ягоду — червяк, третью — червяк. Разломав еще штуку пять, я почувствовала, что червяки ползают по моему пищеводу, щекочут его и хотят выйти наружу. И тут началась паника. Что делать с червяками в наших желудках? Подруга предложила употребить червяков — и мы выпили воды, потом решили не только употребить, но и сварить их, — выпили кипяточка (была еще мысль — засыпать, но она не прикилась). Прошло минут десять, но ничего не происходило. Мы стали вспоминать основы медицинских знаний, на память пришла почему-то большая клима, носящая название "кружка Эсмарха". В укусе прокричав: "Нет!", мы закончили с воспоминаниями. И тогда я решила позвонить маме... Мама долго смеялась и сказала, чтобы колбасы я сегодня не ела, так как уже получила свою порцию "мясного". Моя подруга тоже позвонила по сво-

им каналам и выяснила, что желудочный сок, который содержит различные кислоты, убивает все бактерии, и, скорее всего, наши червяки умрут. Обрадовавшись, мы решили узнать точное количество будущих жертв и для этого пересчитали все косточки. Оказалось, что их больше ста, то есть по пятьдесят дохлых червяков на каждую! Мы пережили этот день, а на следующий я снова пошла на рынок, чтобы разобраться с продавцами черешни, которых там, естественно, уже не оказалось.

Что я хочу посоветовать вам? Есть два способа уберечься от недоброкачественной ягоды: первый — перед покупкой осмотреть, обнохать и ощупать товар; второй — покупать только белорусское, ведь с белорусскими червяками найти общий язык гораздо проще.

Екатерина АПАРИНА,
Минск.

1999 год — год пожилого человека

Есть такое слово — "бабушка". Бабушка — это пожилая женщина. Она выдожила войну, чуть было не построила коммунизм, ее мучали перестройками и реформации. Бабушки непременно ходят в платке, ввязанной кофте, в тюфяках на низком каблуке. Как непохожи они на своих зарубежных ровесниц, модных, ухоженных, потягивающих вино в каком-нибудь кафе на набережной.

Пенсионеры у нас считаются людьми, жизнь уже прожившим. Да много ли там надо на старости лет! А ведь на пенсии человек живет в среднем 13,5 лет. По сегодняшним сумасшедшем меркам, чуть ли не четверть века.

Новая жизнь
Выход на пенсию
Валерий Иванович решил отметить. Взял и женился. Первый раз в жизни. Все получилось неожиданно, а главное, кому сказать — не поверят. Случайно в метро встретил свою первую любовь. 50 лет спустя. У нее недавно умер муж. Как то все пошло...

...Геннадий Борисович женат был пять раз. Пятый раз женился в 65 лет. Считает, что этот выбор — самый удачный. "Во-первых, она тоже на пенсии. Ничто не отвлекает. Других дел, кроме меня, у нее нет. Во-вторых, покой. Никаких пеленок, никаких орующих детей. Нет и, главное, уже не будет".

Социологи подсчитали, что пенсия — самый подходящий возраст для того, чтобы начать новую жизнь.

"Как правило, пожилые люди вступают в брак не по страстью любви, а по совпадению интересов, — рассказывает Юрий Прокопенко, врач-сексолог, кандидат медицинских наук. — Или из житейских соображений (например, хочется уйти от младшего поколения: с ним у пожилых нет общего языка, да и жилплощадь нужно освободить для молодых), или из страха перед одиночеством и по другим практическим и прозаическим причинам".

Статистика-то грустная. Женщин вообще на 6% больше, чем мужчин. А среди тех, кому за 60, их больше уже в два раза.

Меняю одну за 40 на две по 20

Сошлись однажды на улице два друга, как говорят на цивилизованном Западе, "третьего возраста".

Один просто сияет: недавно

Любовь и пенсионеры

родственников остались две племянницы, 23 года и 25 лет. Обе замужем, с детьми. Мы все живем в одном подъезде. Впервые я "согрешила" в 26 лет. Теперь мне 64 года, и я тайно встречаюсь с первым мужем старшей племянницы. Ему 42. Он как-то, еще женатый, пришел домой очень рассстроенный. Никого не было, и я его утешала, а потом и "согрешила". После я его очень стеснялась. А когда они с племянницей развелись, он через полгода пришел ко мне в гости. Так все и началось.

Он меня научил разным сексуальным хитростям. Я потом племянницу спрашивала, словно где-то услышала. Она говорит, что с ней такого не было, но теперь она обязательно проделает это со вторым мужем.

Такой я стала гуленьей на старости лет. Но и племянницы, и внуки мне говорят, что я очень хорошо выгляжу. Я всякие журналы читаю, чтобы ему получше сделаться. А он говорит, что я и так ему "лоба".

"У пожилых гораздо легче заводятся романы, и развиваются они достаточно быстро, — говорит Юрий Прокопенко. — У них и опыта уже гораздо больше, да и впереди неизвестно, сколько осталось. На кокетство нет ни времени, ни желания. Большинство пожилых прямым текстом говорят о возникшем желании (или об его отсутствии, чтобы кавалер не питал напрасны надежды). А в принципе роман — в любом возрасте роман.

Бес В ребро
В милицию с заявлением об из-

насиловании обратилась 62-летняя пенсионерка Н.

Пострадавшая рассказала, что пошла на дачу к соседу помочь посадить картошку: причем сделала это из жалости — соседа схватил радикулит. На грядках сосед и осуществил свой черный замысел. Дедуле 81 год, и за шалости ему придется отвечать по всей строгости.

"Мне 71, жене — 69, — пишет В.Ф. из Калуги. — Ей уже лет пять не надо, а я еще хоть куда. Раз в месяц захочу ее, попробую, но как почувствую, что холодная, так все и падает. Вот я приспособился по соседкамходить: то лампочку вкрутить, то кран починить. У нас дом большой, шестиподъездный, 12 этажей. Всегда есть что сделать. Вдовьих или разведенных пенсионерок хватает.

Я с одной не могу долго: чего-то вней одной мало. Конечно, хочется тела молодого, упрогого, но понимаю, что этого уже не будет. Вот и верчуся от одной к другой. Со своей было бы гораздо лучше, всегда под рукой. Но она всю жизнь холодная была. Раньше я на это внимания не обращал. А теперь не могу, если не хочет. Вот и гуляю".

Верчу, как хочу

Напоследок история Лидии Николаевны из Торжка. "Я на пенсии, муж еще работает, ему 69, мне 64. Дети нам подарили видеомагнитофон. Так муж приспособился смотреть порнографические фильмы.

Один раз он меня уговорил посмотреть специальный фильм для пожилых. Потом уговорил тоже так попробовать. Я и не думала, что я, старая, на такое решусь, но он уже так просил...

Думаю, что мы много в жизни не получили от того, что очень друг друга стеснялись. Я на мужа голого и не смотрела никогда, а уж его "достоинство" до этого фильма и не трогала. А теперь как хочу, так им и верчу. У нас теперь вторая молодость, даже не верится".

Так что жизнь-то, можно сказать, на пенсии только и начинается.

"АиФ"
Вероника СИВКОВА,
Юлия ТИХОНОВА.

Сделайте сами для себя

Вино из вишни

(3 кило вишен, 3 кило сахара, 3 литра воды)

Удалите из вишен косточки и засыпьте плоды в большую бутыль. В кипяченой воде растворите сахар, остыните сироп до 23—25 градусов и залейте его в бутыль на вишни. Взболтайте хорошошенько. Горло бутылки закройте ватной пробкой и обвязите марлей. Бутыль поставьте в притененное место — теплое, где 20—24 градуса тепла — на брожение. Оно будет продолжаться полтора-два месяца, а то и больше. Когда вино осветлится — процедите его, разлейте по бутылкам и укупорьте герметично пробками. Вино храните в прохладном месте, где 10—12 градусов тепла. После месячной выдержки в бутылках вино можно подавать к столу. Вкуснятина!

Вишневый квас.

Свежие зрелые вишни ополосните, засыпьте в эмалированную кастрюлю и залейте водой. На 1 кг вишен — 2 л воды. Кастрюлю ставьте на огонь и доведите до кипения. Кипятите 10 минут. Горячий сок из кастрюли профильтруйте через полотно, затем из вишневой массы отожмите сок и, профильтровав его, добавьте в сок самотёк. Далее на 1 л окончательно полученного сока добавьте 50—70 граммов сахара, растворите его, остыните сироп до 50—55 градусов и добавьте в него дрожжи или 50—100 граммов изюма. Когда сироп забродит, залейте через воронку с ватой в литровые бутылки, в каждую положите по 2 изюминки. Бутылки хорошо закройте пробками и поместите в холодное помещение для выдержки и дозревания. Через 4—7 дней квас готов. Пейте на здоровье!

Куток гаспадыні

Зарэшне з вішнів без костак

Перабраныя спелыя вішні траба памыць у халоднай вадзе, змясціцу ў друшляк і даць січычі вадзе. Далей з вішнів выдаліць кости і пакласці ў эмаліраваную кастрюлю ці міску, перасыптаць цукровым пяском, вытырнуць 2—3 гадзіні, пасля чаго вішні перакласці ў таз, змыаючыя пры гэтым рашткі цукру ў місце шліякай вады. Таз пастаўце на слабы агонь і, размешваючы лыжкай, растварыце цукар у соку, што выдзеліўся з ягад. Калі цукар цалкам растворыцца, агонь узмажніце і давядзецце масу да кіненія. Варыце на умераным цяпле. Таз час ад часу здымайце з агоня, кіруглабдымы рухам, перамешваючы вішні з сіронам і здымайце пено.

На 1 кг вішні кладаці 1,3 кг цукру.

Яйцы, фарычаваныя грыбамі.

Укрывую звараныя яйкі аблупіць, зразаць тулы канец і выцягніць жаўтак з яйка. Дробна парэзаць рабчатую цыбулю, падсмажыць на сметанковым масле да паласці тароўку. Адварыць белыя грыбы (баравікі), дробна парэзаць, стушыць і злучыць з цыбулі і здробленым жаўтком. Перамяшаць ёсць і атрыманы масай запуніць яйкі. Яйкі пакласці на талерачку, паліці манізам і пасыпці зялёнай цыбулай. А можна накрыць яйкі шляпкамі салёных ці марынаваных грыбоў, ці кручокамі чырвоных памідораў, зверху кропелькамі пакласці манізам і атрымацца грыб-мухамор.

Анекдоты

Мужыку ў раі далі ад прафсаца турсыцкую пучкую ў пекла. Два тыдні ён весляіўся там, не памятаючи сябе: віно, жанчыны, орпі. Калі вярнуўся, кінуўся ў рыйскае пасольства і папрасіўся ў пекла на сталае жыхарства... Яго адпүсцілі. Адразу, як толькі ён туды трыбый, яго кінулі на патально. Мужык пачаў крывчаць, абурцаца.

— Не трэба бlyтаць турызмам з эміграцыяй, — раслужылі яму. — Падсудны, чаму вы забілі свою жонку, а не яе хаханьку?

— А я памеркаваў, што больш разумна забіць адну жонку, чым усіх яе хахаліяў.

Як мужчыны розных нацыянальнасцей рабягуюць, калі застаюць жонку з хаканкам.

Англічанін (холадна):

— Ледзі, я прашу вас зараз жа пакінціць мой дом!

Француз:

— Ах, прабачце мяне, мсье... Здаецца, я прыйшоў не ў той час.

Рускі:

— Шлюха! Ты тут валяешся, а на вуглу добрую сялёдку даюць!

*

Жонка — мужу:

— Уяўляю сабе, якія страшныя падзэрні з'явіліся ў тваёй галаве, калі я знікла з дому на два дні.

— Да, я адразу падумаў, што ты вернешся.

*

Мэндэль звяртаецца да прыватнага дэзтктыва:

— Калі знойдзеце маю жонку, дам 100 баксаў.

— А калі не?

— Тады дам тысячу.

Жыццёвая мудрасць

Каб гроши вяліся

* Дойг лепш адвадаца не ўвачы, а ранцай — будзь вадзіцца грышы.

* Не лакідайце пустую бутыльку на стале — будзе безграшоўе (можна трымаша пад сталом).

* Не сядзі на стале — бедным будзеш.

* Непыга на стол ключы класці — не будзь у дому гроши вадзіцца.

* Шапку на стол не кладзі — гроши не будзе.

* У дому світаць — усе гроши прасвітаць.

ВЫХАДНЫЯ ДАНЫЯ

"Беларускі Усход". Грамадска-папільчычная і літаратурна-мастакская газета. На беларускай і рускіх мовах.

Заснавальнік — працоўныя калектывы рэдакцыі.

Адрас: 213670, Магілёўская вобл., Хойцімскі р-н, в. Маркаўка. Тэлефоны: галоунага рэдактара 22-9-89, намесніка гал. рэд. 22-00-99.

Рэгістрацыйны №141.

Падпісны індэкс — 64098.

Пункт глядзяння аўтараў надрукаваных матэрыялаў можа не супадаць з пазіцыяй рэдакцыі.

Адказніца за даставернасць факту, падзей, прозішчай і іншай інфармацыі насяць аўтары апублікаваных матэрыялаў.

Газета падпісана да друку ў "гадзін" "ліпеня 1999 г. Надрукавана ў Магілёўскай абласной друкарні, вул. Першамайская, 70.

тыраж экз. Аб'ём 1 друк, аркуш. Заказ N

Галоўны рэдактар
В.А.ДАУГАЛЕУ.